СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 11. Джерзі Сиṫи, Н. Дж., середа, 20-го січня 1943. — No. 11. Jersey City, N. J., Wednesday, January 20, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

АРЕШТУЮТЬ ЗА ПОКУТНУ ПРОДАЖ МЯСА

НЮ ЙОРК. — Поліційні власти на припоручення бюра цін арештували 29 осіб з 14 великих мясарень, за те, що ті продавали покутно мясні вироби і жадали за ті вироби більшу ціну, ніж це було наложене згаданим бюром. Подібні арешти відбулись і по інших стейтах Америки. Бюро заряду цін говорить, що відтепер воно візьметься на добре до тих людей котрі не придержуються постанов бюра.

ДОМАГАЮТЬСЯ 10% ПІДВИШКИ.

НЮ ЙОРК. — Голова нюйорської дільниці Мангетен, Нейтен, заявив, що він буде домагатись від міської управи Ню Йорку 10% підвишки для всіх своїх міських урядників. Бо внаслідок війни життя таки значно подорожіло і ті урядники знайшлися в прикрих фінансових клопотах.

ПРОТИ ПІДВИШКИ ЦІН НА ЗАЛІЗНИЦЯХ.

ВАШИНҐТОН.—Економічний директор Джеймс Бирнс заявив, що він є проти того, щоби підносити ціну на залізничу їзду, зокрема на поїзди, що курсують довкола Ню Йорку і привозять щодня до Ню Йорку тисячі людей, а опісля, по роботі їх вечором відвозять. Ті залізниці внесли подання до бюра заряду цін, щоб їм дозволено піднести ціни, бо удержання залізниць в нинішні часи також подорожіло й через те вони стають перед банкроцтвом. Представник бюра цін висказав свою прихильну опінію відносно цеї підвишки цін, але цьому спротивився Джеймс Бирнс, котрий заявив, що кожна підвишка цін на продукти, чи обслугу, є нічим іншим, лише одним кроком ближче інфляції.

БОРОТЬБА З НЕЩАСЛИВИМИ ВИПАДКАМИ.

НЮ ЙОРК. — З Ню Йорку виїхала в ріжні стейти Америки комісія, зложена з сімох членів, під головуванням Вилйема Ірвіна, котрої завданням буде повести широку кампанію за зменшення нещасливих випадків по фабриках і по шляхах Америки. Минулого року в американськім промислі було 52,000 смертних нещасливих випадків, себто далеко більше, ніж було тих випадків на боєвім фронті. Крім того чотири і пів міліона людей зазнало ріжного поранення, серед них 165,000 окалічіло на стало. Ті люди могли своєю працею за минулий рік узброїти 200,000 війська, або могли побудувати сто транспортових кораблів. Згадана комісія має подавати поради, як і що робити, щоби ті випадки зменшити.

СПРАВА СТРАЙКУ ВУГЛЕКОПІВ БУДЕ ПОЛАГОДЖЕНА.

ВАШИНҐТОН. — Комітет взаємовідносин праці передав справу страйку вуглекопів в стейті Пенсилвенія, президентови Рузвелтови. Водночас представник згаданого комітету висказав думку, що той страйк вже в найближчих днях буде полагоджений.

ОБНИЗИЛИ ВІК ДЛЯ ДОБРОВОЛЬЦІВ.

БОСТОН. — Ґен. Майлс, командант першої службової округи, затвердив рішеня, на основі котрого вік молодих хлопців, що хотіли б добровільно вступити до армії, знов обнижено. Тепер може вступити до армії навіть хлопець, котрому минуло 17 літ, а котрий ще не осягнув 18 року життя. Але він мусить мати дозвіл від родичів.

ОБТИНКА ПАЙОК ОЛИВИ.

ВАШИНҐТОН. — Бюро заряду цін зарядило обтинку цін для всіх промислових заведень, з винятком деяких, а саме тих, що мають який небудь звязок з комунікацією. Також винято від обтинки ґазети і всі мешкальні доми. Обтинка є дуже велика, бо майже половину, це є 40%.

„ПЛЯН ЗДОРОВЛЯ" УЗНАНИЙ ЗА МОНОПОЛЬ.

ВАШИНҐТОН. — Найвищий суд видав осуд в справі спору двох медичних орґанізацій „Ґруп Гелт", котрої завданням було давати медичну опіку головно державним урядникам, та „Америкен Медікел Асошіейшен", котра орґанізувалась серед широкого населення. Найвищий суд заявив, що остання орґанізація прибирала форми монополю, бо уживала своїх впливів, щоби знищити першу. Вона натискала на лікарів, котрі служили в „Ґруп Гелт", щоби ті виступали звідтам, а приставали до неї. Урядників цеї другої орґанізації покарано грошевими карами.

ЖІНОЧІ КОРСЕТИ ЗНОВ В МОДІ.

НЮ ЙОРК. — Вирібники жіночих корсетів заявляють що ті корсети не лише не виходять з моди, але навпаки, у звязку з війною знаходять чимраз ширше застосування. Але жінки уживають нині більше корсетів не з огляду на бажання себе прикрасити, тільки помогти собі тим в праці. Відповідний корсет дає опору тілови і підчас праці жінки не томляться так скоро. Що корсет може жінці в праці помогти зміркували вже анґлійські жінки і там корсет має широке пристосування.

Врухомлення Великої Ґазолінової Фабрики

БЕЙВЕЙ (Ню Джерзі). — Компанія Стендерд Ойл оф Ню Джерзі врухомила величезну фабрику виробу спеціяльної моторової ґазоліни, 100-октейн. Ту ґазоліну вже віддавна інжиніри уважають за страшну „секретну" американську зброю, бо при помочи неї всілякі мотори, зокрема летунські, можуть виконувати далеко кращу працю, ніж при помочи іншого роду ґазоліни. Але ця ґазоліна, хоч найкраща в світі, вже знайшла в Америці суперника. Недавно заклади Гудрія повідомили, що їм вдалось відкрити ще кращий рід ґазоліни, котра „зреволюціонізує повітроплавство" і матиме величезний вплив на ведення війни.

ПІДРЯДНА ЯКІСТЬ ЯПОНСЬКИХ ЛІТАКІВ

БЕЙВЕЙ (Ню Джерзі). — Підчас святочного відкриття фабрики ґазоліни в Бейвей, Н. Дж., були приявні представники військ., зокрема летунських сил. Вони відчитали деякі уривки з листів і денників взятих в полон, або вбитих, японських старшин. З тих уривків виходить, що японські старшини скаржились, що американські літаки, зокрема повітряні фортеці, такі вищі від японських під оглядом боєвости, що японським літакам не лишається нічо інше, лише перед ними втікати, або гинути. А втеча не приносить воякови чести, скаржаться ті японські старшини. Вони також нарікали на свої протилетунські гармати.

НАЗНАЧЕННЯ НОВОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО „ЧЕРМАНА"

ШІКАҐО. — На засіданні комітету Демократичної Партії новим предсідником того комітету вибрано теперішнього головного почмайстра, Френка Вокера. Попередній предсідник, Едвард Флин, зрезиґнував і президент Рузвелт назначив його послом до Австралії. Проти того назначення пішла гостра критика. Приявні демократичні провідники на згаданім засіданні таврували тих критиків і казали, що вони прямують до підорвання поваги президента.

ГАЛИФЕКС ПРО ПЛЯНИ ГІТЛЄРА

РОЧЕСТЕР. — Промовляючи перед місцевою торговельною палатою, британський амбасадор Галифекс заявив, що пляни Гітлєра цілковито невдались і цей рік дасть поважний задаток для його програ. По переможнім закінченні війни, говорив він, треба буде покласти справедливі основи для тривалого миру.

Заповідають Скорі Політичні Переміни в Африці

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Приїзд сюди Марселя Пейрутона, бувшого міністра нутрішних справ у Віші, вказує на наближаючіся важні політичні переміни в Африці. Прихильники ґенерала Де Ґоля виступають завзято проти нього як проти перешкоди в обєднанні французів.

ШВЕЦІЯ ПЕРЕД ІНВАЗІЄЮ?

СТОКҐОЛЬМ. — Пер Албін Гансон, шведський премієр міністрів, заявив шведському парляментові, що Швеція стоїть перед можливою інвазією, та запевняв, що вона буде ставити інвазії впертий спротив.

ВІЙСЬКОВА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ФРАНЦІЇ

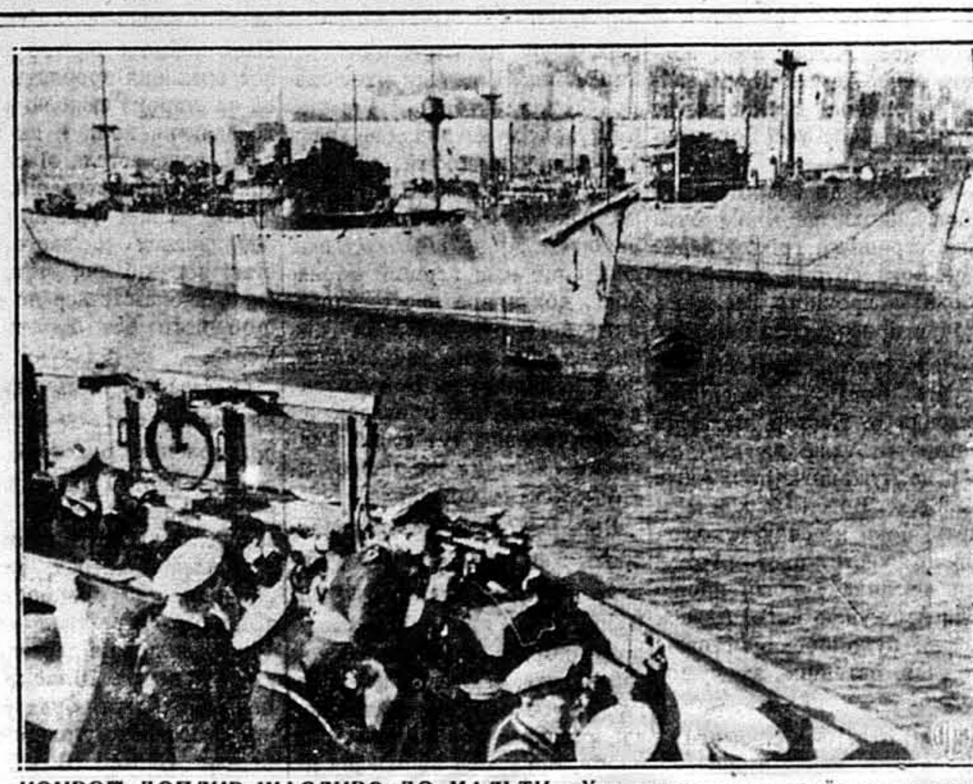
МОСКВА. — З Женеви приходить сюди вістка, що в Франції зударилися зо собою два німецькі військові поїзди та що в катастрофі загинуло принаймні 50 вояків. Рапорт каже, що катастрофа була ділом саботажників.

СІКОРСКІ ПРО СВОЮ ВІЗИТУ В ВАШИНҐТОНІ

ЛОНДОН. — Ґенерал Владислав Сікорскі, польський премієр, відбув у Шкотії перегляд польських військ і в своїй промові до них заявив, що година офензиви зближається. Він заявив теж, що в своїй розмові з президентом Рузвелтом у Вашинґтоні він обговорював справу федерації центрально-европейських держав.

З ВІЙНОЮ ЙДУТЬ ПОШЕСТИ

БЕРН. — У північній Італії поширяється в застрашаючий спосіб лютий тиф. Найбільше діткнені села й малі міста. Швайцарці зажурені цими вістками, бо багато випадків заноторано в місцевостях, що прилягають до швайцарської границі. Поширення тифу приписують передовсім невідповідній доставі води в малих місцевостях.

КОНВОЙ ДОПЛИВ ЩАСЛИВО ДО МАЛЬТИ.—Хто не чув про геройську поставу оборонців малесенького острова Мальти на Середземному морі? Держиться він від початку війни, видержуючи сотні атаків повітряної фльоти „Осі". Це найбільш бомбардоване місце на світі! На образку бачимо, як серед постійних нападів субмарин великий конвой Аліянтів пробився щасливо до Мальти. А це значить, що прибули до Мальти нові запаси зброї й поживи.

ОБЛОГА ЛЄНІНҐРАДУ ПРОЛОМАНА

МОСКВА. — Червона армія проломала облогу Лєнінґраду, що триває вже сімнацять місяців. Пролому доконано на полудне від озера Ладоґи, де російські війська захопили старинну фортецу Шліссельбурґ, що був у німецьких руках від серпня 1941. року. Комунікат російської команди приписує пролом командуванні маршалів Жукова й Ворошилова.

Вістка про прорвання облоги Лєнінґраду викликала велике одушевлення не тільки в самому Лєнінґраді, котрий тепер зможе лекше діставати поживу й амуніцію, але й по всій Росії, де в цьому факті добачують заповідь більшої офензиви.

Російський комунікат підчеркує великі трудності прориву через девять миль сильно укріплених позицій і підмінованих піль. За останній тиждень воювання під Лєнінґрадом німці лишили на полю боїв 13,000 вбитих. Чотири дивізії лягли на забраних фортах. У російські руки попало 1,260 бранців.

Російська команда подає теж вістку про заняття Каменська, важного залізничого пункту, 85 миль напівніч від Ростова, та подає, що російські війська взяли в полон на вороніжському фронті 22,000 мадарів, 7,000 італійців і 2,000 німців. Російська армія перейшла вже ріку Донець й йде на Лиху, важний комунікаційний вузол.

На Кавказі російські війська перейшли ріку Манич і захопили Дивне, кінцеву стацію залізниці, що йде на захід від залізниці з Ростова до Баку. Ще далі на полудні росіяни заняли Черкаськ, на дорозі до майкопських нафтових теренів.

НОВИЙ РЕЙД НА БЕРЛІН.

ЛОНДОН. — У неділю вночі британські бомбовики навідали вдруге Берлін у великому рейді й скинули на нього величезну масу вибухових матерій. У цій операції вони стрінули сильний опір збоку оборонців німецької столиці й втратили 22 літаки. Рапорт рейдерів стверджує, що в Берліні горять величезні пожари.

Преса підчеркує факт, що британці налітають на Німеччину в багато більшому числі літаків, ніж німці налітають на Британію, та що британці літають понад німецькою територією багато разів довше, ніж німці понад британською. Ці факти показують виразно на поважну перевагу британців у повітрю.

НІМЦІ МСТЯТЬСЯ ВДРУГЕ ЗА РЕЙД.

ЛОНДОН. — Два рази налітали німці рейдом на Лондон у неділю, мстячися видно за британські рейди на Берлін. У цих рейдах британці зострілили 10 німецьких літаків.

ПОСТУП БРИТІЙЦІВ НА ТРІПОЛІС.

КАЇРО. — Наступаючи по пятах німецького африканського корпусу, восьма британська армія під командою ґенерала Монтґомері посунулася знову на 35 миль вперед в Лібії та дійшла на віддаль сто миль від Тріполісу. Вона йде широким фронтом, котрого крила заходять глибоко в пустиню. Аліянтські літаки бють без перестанку по позиціях Осі.

У Тунісі американські й британські літаки далі бомбардували ворожі комунікаційні лінії. Вони затопили два ворожі, кораблі, що перевозили вояків. Від початку тої кампанії американські летуни збили 197 ворожих літаків, а втратили тільки 97.

БРИТІЙЦІ ЗАТОПИЛИ 6 КОРАБЛІВ ОСІ.

ЛОНДОН. — Адміраліція подає в своїм комунікаті вістку про знищення 6 кораблів держав Осі на Середземному морю. В цих операціях беруть участь не тільки підводні човни, але й лекші сили.

У суботу затоплено ворожий транспортовий корабель сто миль від Тріполісу, й ушкоджено його ескортовий корабель. У суботу вночі затоплено менший транспортовий корабель коло острова Джерби, 70 миль від берега Тунісу. Британські підводні човни сторпедували один італійський корабель у самому заливі Ґенуї.

НАЦІСТИ ШУКАЮТЬ ЗАРАДИ НА ВПЛИВ РЕЙДІВ.

ЛОНДОН. — Як видно з німецького урядового комунікату на радіо, цей уряд старається протиділати впливові могутніх рейдів британських летунів на німецькі війська в Норвеґії. Націстичний уряд каже, що британці пробували цими рейдами зломати боєвого духа німецького народу, але це їм не вдалося.

Німці звертають спеціяльну увагу на настрої німецьких військ у Норвеґії, бо їх нерви сильно підорвані чутками про наближаючуся інвазію Норвеґії, ворожим настроєм населення, довгою зимовою темнотою в північній Норвеґії та неправильностю достави харчів.

Шведські ґазети стверджують згідно, що їх кореспондентам у Німеччині заборонено подавати вістки про наслідки британських рейдів на Берлін, але підчеркують, як замітний факт, що націстичний уряд пустив у рух широку пропаґанду про величезні наслідки німецьких рейдів на Лондон.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ПОМОЖІМ ВІДДІЛОВИМ УРЯДНИКАМ!

Ми дістали допис, на який треба звернути усім Союзовцям пильну увагу, бо пишеться у ньому про важну організаційну справу. Навязуючи до щойно відбутих по відділах У. Н. Союзу виборів пише нам гром. Михайло Туркот, секретар 324 відділу У. Н. Союзу в Филядельфії, між іншим, ось що:

Чому то майже в кожнім відділовім оголошенню про річні збори була пригадка за залеглі вкладки до відділу? Чи така пригадка не є дивна? Таж це не часи безробіття! Усі працюємо і гроші є. Значить, що часи змінились. Так, змінились, але не у всьому. Не змінились в дечому члени. Вони звикли до цього, що як на збори не прийдуть, то урядники зайдуть до них до хати, щоб сколектувати вкладки. Таке бувало, коли урядники мали більше часу. Тоді ходили по хатах і колектували і не так дуже на те нарікали. Але тепер вони цього не можуть робити, бо нема на те часу. Мабуть це предчуваючи, так мало членів було цього року на річних зборах. Просто многі не хотіли, щоб їх часом не вибрали до уряду... Теж знаємо, що й тих, що ми їх вибрали на цей рік, то вибрали їх у дуже многих випадках проти їхнього бажання. Бо як члени так урядники працюють тепер довші години, днями і ночами, а це значить, що секретар чи касієр не можуть і при найліпшій охоті присвятити збиранню вкладок стільки часу, що давніше. Тому ось таке положення треба всім членам мати на увазі. Значить, що як ми вже вибрали урядників на цей новий рік, так допоможім їм їхні обовязки виповнити. А це станеться, **коли всі члени будуть приносити свої вкладки** та будуть відзиватись на оповістки та прохання вибраного ними уряду. А до таких прохань, наприклад, належить те, щоб кожний Союзовець подав у свому відділі, **скільки він купив Воєнних Бондів.** Це є дуже важна справа. Нам усім повинно залежати на тім, щоби дати доказ, що ми є членами свідомої й патріотичної українсько-американської організації, що всі ми є прикладними горожанами, що ми даємо більше, ніж від нас держава вимагає. Своєю витривалою працею у фабриках, своїми жертвами на А. Ч. Хрест чи подібні американські добродійні цілі, своїм закупном державних і воєнних бондів, та висилкою наших дорогих синів до американської армії, чи нашою власною участю у тій армії — ми збиваємо українсько-американський капітал, який усім нам придасться. Усе те трудно списати і зібрати, але запишім принаймні точно те, що найлекше записати і провірити, — себто закуплені нами Воєнні Бонди.

Не думаємо, що знайдеться хтось, щоб міг не признати слушности ось тим словам чи порадам одного з наших відділових секретарів. Тепер такі часи, що ось такі поради стають самі собою обовязуючими, як їх тільки хтось піднесе, бо вони самозрозумілі. Віримо, що загал членів У. Н. Союзу це розуміє і до цього застосується. Та возьме ще під увагу і ґазолінові обмеження, що теж утруднюють колєктовання, особливо по великих містах, де наші люди дуже розкинені.

Ірак за Обєднані Держави

У минулу суботу американський департамент стейту подав до публичного відома, що він одержав від представника азійської держави Іраку звідомлення, що той уряд виповів війну Німеччині, Італії й Японії. Не дивлячися на те, що Ірак має може неповна три міліони душ населення, приступлення його до війни, а спіціяльно по боці Обєднаних Держав, є в міждержавній політиці фактом великої ваги.

Передовсім малолюдний Ірак має велике значіння своїми нафтовими теренами, що зачисляються між найбогатші в світі. Тому заява себе Іраку по стороні Обєднаних Держав означає, що Ірак ставить рішучо ці природні богатства до розпорядимости Обєднаних Держав.

З економічного боку, ще важніший Ірак через своє положення у передній Азії над Перзьким заливом. Почерез Ірак думала Німеччина здавна поставити залізничу лінію, звану Баґдад-Берлін, що мала стати немовби хребетним стовпом великої німецької імперії, що мала обняти полудневосхідну Европу і передню Азію та розділивши Єгипет від Індії, мала перетяти впоперек всі жизненні комунікаційні лінії Британської імперії в тій частині світа. Мріяв про цю лінію ще кайзер Вільгельм Другий до першої світової війни, а мрію його підхопив відтак Гітлєр, котрий навіть робив зовсім конкретні заходи для її зреалізовання. Передовсім націстична пропаґанда підсувала населенні Іраку, що, хоча націсти вважають німців пануючою расою та йдуть за пониження інших народів, головно семітів, все таки вони роблять різницю між жидами й іншими семітами, арабами: мовляв, націсти зовсім не криються з бажанням знищити жидів, але вони не мають нічого проти їх расових співбратів, арабів. На доказ своєї прихильности до арабів, націсти вели свою пропаґанду серед арабів по арабськи.

З другого боку пропаґанду для держав Осі серед арабів робили італійські фашисти, а „дуче" Мусоліні представляв себе за оборонця музулманської віри, до котрої признаються араби. В цю політичну інтриґу пхала свої пальці й Японія, котра обіцювала стрінутися в Іраку з Німеччиною й Італією. Вершком цеї інтриґи був наїзд німецьких летунів на Ірак який рік тому. Це заставило британські війська ввійти до Іраку для прогнання німців. Завдяки британським впливам уряд Іраку з того часу держався досить прихильно до Обєднаних Держав, але війни державам Осі не виповідав, бо араби дивилися на боротьбу двох державних груп зовсім практично, себто не хотіли заявитися проти групи, котра на їх тодішні розрахунки могла остатися в війні переможцем. Коли тепер Ірак нарешті таки заявився учасником війни й виповів війну державам Осі, то це є найкращою признакою, що серед арабів нарешті назріло переконання, що переможцями в цій війні будуть Обєднані Держави. В цей спосіб акція Іраку означає поворот публичної опінії арабів в користь Обєднаних Держав.

Таке публичне замаркування повороту публичної опінії арабською державою буде своєю чергою мати вплив на поворот публичної опінії по інших краях, населених магометанами. Іншими словами ця заява віри в аліянтську перемогу буде ще одною пропаґандою за аліянтську перемоґу. Важним атутом у цій новій пропаґанді буде обіцянка Обєднаних Держав допустити представників держави Іраку на мирову конференцію. Через цю участь, приступлення Іраку до війни буде мати вплив і на перебіг мирових переговорів. Це теж буде позитивною заохотою для інших магометанських країв піти слідами Іраку. Це теж поширяє значіння Атлянтійського Чартеру як загально-світової програми.

Покище прийде до мирових переговорів, виповідження війни державам Осі Іраком буде мати поважний вплив на перебіг війни. Передовсім воно покладає край мріям Німеччини й Японії втрінутися в Іраку. Воно ставить ще одно заборolo для німецького поступу на передню Азію. Воно піддержує Туреччину в її невтральности, котра властиво є відмовою Німеччині стануги по стороні держав Осі. Воно певно найде відгук і на недалекому Кавказі. Буде мати немалий вплив і на сусідній Іран (Персію), в котрім держави Осі теж пробували своєї інтриґи, а де тепер господарять війська Обєднаних Держав, налаштовуючи перевіз воєнних матеріялів до Росії.

Вигляди аліянтської перемоги через крок Ірану стали багато кращі.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

Жовто-Блакитний Прапор

Хоч большевики паплюжать український жовто-блакитний прапор так, як лише можуть і вміють, проте те паплюження наявно доказує, що того прапору вони страшенно бояться. Ми не верталиб постійно до тої теми, якщоб большевицькі ґазети самі тої справи не клали на першому місці. Жовто-блакитна барва не дає їм спати. Замітне й те, що з жовто-блакитним прапором вони тісно звязують „петлюрівщину", чи взагалі український націоналізм.

Звірська ненависть комуністів до цього прапору наглядно доказує, що той прапор має в собі якусь маґічну чародійну силу. Щось могутнє мусить в нім міститись, коли в большевиків він є на першому місці серед їхніх ворогів, а німці, що в розбишацький спосіб нищать Україну, сотнями і тисячами розстрілюють людей та викрадають з України все, що можна викрасти — є в них на другому місці. Жовто-блакитний прапор викликує в них пропасницю, а не німці!

Чому це так? Таж німці роздавлюють український і російський народ, загрожують совєтському режімови. Це вони своєю зброєю завдають людям стільки терпінь, позбавляють стільки людей їх життя. Чомуж отже головне вістря отої ненависти звертати проти жовто-блакитного прапору? Таж цей прапор існує від віків. Він старший від німецького райху, не то від націстичного режіму. Він існував вже тоді, коли московським провідникам і не снилось, що зєдинений німецький нарід колись стане смертельною загрозою для сходу Европи. Чомуж тоді ідентифікувати цей прапор з „націзмом", а навіть виплекувати до нього більшу ненависть, ніж до самого націзму, до дійсного ворога цивілізованого світу?

Причину цього ми добре знаємо, хоч не добре знають про це многі культурні люди. Та скажена, звіряча ненависть до жовто-блакитного прапору випливає з того факту, що той прапор символізує свободу і самостійність України, її повну незалежність від Москви та інших сусідів. Зновуж імперіялістична Москва впялила свої кігті в Україну немов хижий яструб в рибу і не хоче її випустити. Цей яструб радше разом з рибою піде під воду і втопиться, ніж мав би рибі дати волю. Це прикмета захланного хижака. Ось чому така ненависть до того прапору, чому така неперебірлива кампанія супроти жовто-блакитної краски.

Закидають большевики американським українцям, що вони звідсіля хочуть говорити від імені українського народу. А цього і на гадці ніхто не має. Ми є американські громадяни і на першому місці ставимо добро Америки. Але це добро Америки вимагає, щоби по війні заіснував на світі такий лад, котрий не потягав би за собою чергової війни. Тисячі найкращих синів Америки нині проливають кров на далеких світових фронтах. Як заповів президент в цім фіскальнім році Америка матиме довгів на 210 біліонів долярів. Цеж страшенна жертва в крові і маєтку! А все це тому, що світ по першій світовій війні не був поставлений на належних справедливих основах. По ріжних закутках існував гнет, а цей гнет викликував невдоволення. В підпіллі ріжних народів наростали струї, що боролись з існуючим міжнародним ладом. Те незадоволення використовували палячі в роді Гітлера і Мусолінія, котрі остаточно довели світ до цеї кровавої різні.

Не сміємо допустити до повторення того стану. В інтересі Америки не сміємо допустити, щоби знов покривджувано деякі народи, щоб знов створювано обставини, які творилиб почву для зросту нових палячів. Всі народи мусять дістати волю, як це зазначено в Атлянтійськім Чартері. Всі народи мусять дістати спосібність свобідно висказати свою волю і дібрати собі такий уряд, якого вони захочуть. Ось тут і приходить на чергу наша скромна робота.

Ми не говоримо і не бажаємо говорити від імені українського народу. Але боремося і будемо боротись за те, щоб той нарід, подібно як всі інші народи світу, дістав на основі заяв Атлянтійського Чартеру можливість с в о б і д н о, без страху і терору, висказати свою думку та сказати, чого він хоче й якого уряду собі бажає.

Хіба в тім щось злого? Якщо український нарід дійсно бажає комуністичного режіму, то він заявиться за той режім і справа буде вияснена. Чогож тут боятись? Замісць виступати проти цеї думки, большевики повинніб її всеціло підхопити та зазначити, що нічого не мають проти неї.

Та замісць того, щоб обіцяти українському народови, можливість висказати його свобідну, незастрашену волю, большевики ведуть страшенну кампанію проти всякої думки, яка малаб задемонструвати ту вільну, непримушену волю українського народу. Замісць свою ненависть повертати проти дійсного спільного ворога — націстів, вони повертають її проти жовто-блакитного прапору. Якраз своєю скаженою кампанією вони викликують поважне підозріння, що з комуністичним режімом не все впорядку. Ця кампанія наявно доказує, що сумління большевиків не є чисте, що вони бояться конкурента. А тим конкурентом — є демократія.

Український нарід нині бореться проти німців. Це сини українського народу так мужньо наставляють нині груди проти німецької навали. Певно, що інші народи совєтської держави також виконують сумлінно свою частину. Ми цього ніколи не заперечували, а навпаки, ми горді на цей факт. Алеж ті сини українського народу не боряться за комуністичний режім, тільки за свою батьківщину, за свій край, за можливість далі жити. Вони знають добре, що колиб німці виграли, то ступнево відберуть їм їх рідні землі, котрі будуть скольонізовані так, як зістали скольонізовані ними словянські землі біля Берліна. Вони бачать цю вищу небезпеку і боряться проти неї. Совєтський письменник і пропаґатор Ілля Еренбурґ в своїй статті в „Н. Й. Таймс" з 3. січня ц. р. найвиразніше стверджує, що вояки червоної армії не боряться за комуністичний режім, лише за свої рідні землі. Дослівно він пише:

„Деякі американці до нині дивуються, як це Совєтська Росія могла виплекати в серцях своїх синів такий несебелюбний патріотизм, як це могло статись, що країна, котрої національний гимн є „інтернаціонал" могла виявити стільки волі в обороні національної культури. Я чув, як чужинці говорять: 'Хіба це не поворот до минулого?' Алеж бо, ми знаємо, спіралю деколи беруть за коло. Національною свідомістю насичене повітря в наших часах. Космополітизм 19. віку є річчю минулого. Мрійники, що були патріотами часу і простору, вимерли. Воскресла любов до власного села. Та це не заворот до старого. Хіба може хтось любити людство, не люблячи свойого власного народу? Я нікого так не боюся, як „любителів людства", котрі є самолюбно рівнодушні до своїх власних матерей і дітей. Ми не стратили віри в братерство народів, але любов до нашої батьківщини зробила з неї живучу віру".

Так говорить ідеольоґ новітнього большевизму. В цілій статті він ні словечком не згадує про комуністичну науку, чи про комуністичний режім. Найвиразніше підкресляє, що своє завзяття і хоробрість у боротьбі з німцями люди черпають в любові до своєї батьківщини, до свойого села.

А коли так, то хіба важко заключити, що вони бажалиб бачити свою батьківщину, своє село, свої рідні землі, в найкращім розквіті, добробуті і славі? Хіба сумлінна людина, навіть з комуністичним переконанням, може твердити, що совєтський режім є вже ідеалом і він вповні задоволяє людські непереможні стремління до свободи і поступу?

Ілля Еренбурґ стверджує, що совєтський режім завернув до старих засад патріотизму. Цей зворот він називає „спіралею", а не колом, це значить, що хоч совєтський режім завернув до старих засад, але водночас поставив ті засади на вищім ступні. Совєтським вченим і мистцям нині м о ж н а величати Петра Великого, Катерину, Суворова, й інших російсько - царських г е р о ї в, що вславились п і д б о я м и чужих земель. Це дозволене с о в є т с ь к о ю „с п і р а л е ю". Але водночас сама згадка про старий український жовто-блакитний прапор вправляє їх у звірячу лють. Чому старий жовто-блакитний прапор не поставити також на засаді спіралі? Таж совєтські вояки, а серед них і українські, боряться за свою батьківщину, за рідне село, а не за добро людства, не за космополітизм. Чому не задоволити національних почувань українського народу, і не дати йому того, чого він бажає, це є — національну свободу, якої символом є отой жовто-блакитний прапор?

Скажуть большевики: „Неправда, він цього не бажає". А припустім, що не бажає. То пощо тоді проти жовто-блакитного прапору зводити таку звірську кампанію? Чому не дати нагоди й українському народови свобідно виявити його справжню волю?

За цю саем нагоду ми тут боремося, а не за що інше. Бо, як казав французький письменник Вольтер: „Я можу вповні не годитись з тим, що він говорить. Але буду боротись до загину за право, щоб він міг свобідно говорити те, що говорить".

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільности

Повість

27)

— Ах, отче! Покиньте цю розмову, прошу вас! Вона вас бентежить, може зашкодити вашому здоровю!

— Що там моє здоровя! — прикро якось відповів о. Нестор. — Пізно тепер дбати про здоровя, коли смерть за плечима. Але для душі моєї... для душі ця розмова може буте корисна... Чую, що вона вздоровлює мене. Аджеж подумайте самі, до чого довів мене нечистий! Тут у селі души, віддані мені в опіку, пропадають, гинуть, бажають хоч промінчика світла, умирають без того промінчика, без іскри любови й милосердя, — чи ви розумієте, що це значить? А я про одно тільки дбаю, щоби гроші складати! Книжечки щадничі, імперіяли, дукати, купони, льоси, курси... Боже бій! Аджеж усе життя моє було ними заповнене! Аджеж їх підсунув мені ворог темний замісць жінки, дітей, приятелів, праці й любови! А, скажіть! І як же мені тепер умирати? Яким лицем стати перед судом страшного, справедливого судді?

— Отче, отче! — сказала пані Олімпія, добираючи найсердечнішого тону: — не клеветіть на себе! Аджеж ви знаєте, на дні душі своєї знаєте, і я знаю, і Бог знає, що це все неправда, що ви сказали! Аджеж ви любили! І ви не зійдете з цього світа безпотомно.

Вона простягла йому руку; гляділа ніжно, по давньому в його лице. Та він увесь затремтів, мускули його лиця й уст задріжали судорожно, а в очах видно було перестрах.

— Ах, пані! — ледви дишучи, шептав він, заходячися кашлем. — Покиньте це! Ради Бога покиньте! Не воруште тих згадок! Аджеж вони вбивають мене! Аджеж це мій найтяжчий упадок! Ви, може, не розумієте навіть усеї його глибини!...

— Упадок, до котрого веде любов, ніколи не може бути таким страшним гріхом перед лицем Бога, котрий же є й Бог любови! — врочисто, але якось холодно проголосила пані.

— Не хуліть, пані! Не ображуйте Бога! — поспішно промовив о. Нестор, махаючи руками. — Адже ви знаєте... Адже це чужоложство... Адже тут... Боже, Боже! Не дай мені вмерти, поки не спокутую хоч тисячної части цього гріху! Поки не оплачу його, кровю своєю не окуплю його! Аджеж тут, пані, було щось ще страшніше, ще поганіше за чужоложство!

— Ех, отче! — промовила пані Олімпія, нараз змінюючи тон, промовила холодно, різко, цинічно. — Що це вам знов у голову прийшло? Чого ви граєте передо мною комедію? Я її добре розумію, й вона не робить на мене ніякого враження. Всі оті викрики, охання, балакання про страшний гріх, друге, десяте, все це дурниці. Лишіть це для пансіонерок і для акторів. Нам, старим, зовсім не випадає грати комедію. Застарі вже ми. Можема говорити ясно й виразно, й холодно, розумно. Адже ви знаєте добре, що Адась ваш син, і що ваш перший обовязок... дбати про нього, запевнити його будучину. Чи гріх, чи два, що воно так сталося, це вже лишімо на Божу волю, але я думаю, що обовязок чесного чоловіка тут ясний, і ніякими оханнями від нього викрутитися не можна.

Вона говорила це гризливо, трохи з притиском, та без патосу. Та проте видно було по її лиці, що для цеї розмови вона зібрала всю свою силу свого духа, всю свою енергію. Як грач на одну карту, так вона поставила все на цю смілу пробу. Вона досі ніколи ще не трібувала говорити з о. Нестором таким тоном, але, бачачи тверду, неподатливу, майже тупу його натуру, добре чула, що колись треба буде й так із ним заговорити. Нагода трапилася швидше, ніж їй того бажалося — та дарма. Пані Олімпія бистро слідила, яке враження зроблять її слова на старого священика. Сама не знаючи, коли й як це сталося, вона встала зі свого місця і в випростуваній, напруженій, майже грізній поставі наблизилася до нього, в поставі вовчиці, що, певна своєї сили, наближається до ягняти, щоб його без боротьби пожерти.

О. Нестор увесь закамянів. Як сидів у фотелю під вікном, прислоненим рулєтою, згорблений, опертий ліктями на поруччя фотелю, так і закляк, задеревів. Навіть руки його, наставлені наперед, мов для оборони, з розпростертими пальцями, перестали тремтіти й виглядали мов деревяні. Дух у нім заперло. Широко витріщені очи вперті були з виразом смертельної тривоги в лице пані Олімпії. В тій жінці, що досі все являлася перед ним дамою, мягкою, ніжною, вищою істотою, він уперше тепер почув існування звіря, хижої бестії, що дрімає на дні душі кожного чоловіка, іноді ворушачися зовсім явно, а іноді ховаючись так глибоко, так старанно, що хочеться вірити, що її там і зовсім нема. О. Нестор досі не завважив ніколи присутности того звіра в натурі пані Олімпії; тим більший був його перестрах у тій хвилині, коли побачив себе з ним око в око. Він чув, що супроти неї він безсильний, безпомічний, що від її ласки, від її доброї волі залежить пустити його живим або тут же розшарпати. Її спокійні, рівні слова не обманювали його; холодний блиск її очей, тверді мускули, що, напружившися по обох її щоках, бігали по них, то наближаючись до кінців уст, то відскакуючи від них, зціплені уста й ті рішучі кроки показували, що не зовсім добра воля панує в душі тої жінки.

Довгу хвилю стояла мертва тиша в покою. Ті двоє людей стояли одно насупроти другого непорушні, непевні, з почуттям страху й ненависти в душах, не зводячи з себе очей, не сміючи навіть поворухнутися. Нараз відітхнули обоє, хвиля напруження пройшла. Дикий звір у душі пані Олімпії сховався, руки о. Нестора знов затремтіли, і уста судорожно скривилися мов до плачу. Ледве дишучи зі зворушення, він промовив:

— Бог із вами, пані! Що... що це ви?

— Нічого! — якось неохоче буркнула пані й сіла.

*

(Дальше буде).

ПРОФЕСОР ВАТСОН КІРКОНЕЛ ПРО ЗАГРОЗУ КОМУНІЗМУ І ФАШИЗМУ В КАНАДІ

(З канадійського часопису „Новий Шлях")

Відомий канадійський мовознавець, літературний критик і суспільно-політичний знавець, професор Ватсон Кірконел, професор каледжу в Гемилтоні, Онт., помістив у торонтонському тижневикові **"SATURDAY NIGHT"** довшу статтю під наг. **„Наші комуністичні революціонери не є росіянами"**. Це одна з найглибших і найсолідніше обґрунтованих статтей про комуністичну й фашистську загрозу в Канаді, яку будьколи ми мали нагоду читати в канадійській пресі. Ось що він пише:

„Найбільшою внутрішньою небезпекою, з якою стрінуться Злучені Держави і Канада по цій війні, буде заворушення правого фашизму; розумію під цим пряму акцію тих, які мають найбільші фінансові інтереси серед суспільства. В жадній частині світу почуття власности не є сильніше, як на північно-американському континенті, де більшість населення походить із шарів, що власною працею набули приватну власність...

Вершок небезпеки був би тоді, якби дуже видна підготовка до комуністичного повстання по війні, що вдалась би, кинула нас в обняття судорожної правої партії.

З цього всього може нічого не вийти. Більшості англоканадійцям навіть тяжко уявити собі, щоб у цій країні могло йти до яких екстремів (крайностей). Навіть декотрі наші знатні політики й старші урядові особи мабуть уважають комунізм немовби тільки різкою формою демократії. Тоді, як палко проросійська Партія Праці в Вел. Британії саме тепер дала дуже поважну та добре обґрунтовану осторогу перед підпольними плянами британської комуністичної партії, **деякі наші канадійські провідники, по скрайно протикомуністичному періоді, скоро піддаються легковірному понятті, що не годиться критикувати комунізму, щоб не обидити Советів** (всі підкреслення наші — Ред. НШ).

Вірність Комінтернови

Тому може булоб корисно піти за прикладом британської Партії Праці та вияснити, зовсім безсторонно, дещо, що торкається теперішньої діяльности комуністів у Канаді.

На самому початку мусимо таксамо, як британська Партія Праці, поставити ріжницю між Советською Росією, нашим хоробрим спільником военним, і канадійськими комуністами, які — з малими винятками — не є росіянами і не заслуговують на признання за досяги советської армії. **Вони є радше канадійською секцією Комінтерну, чи Третього (комуністичного) інтернаціоналу. Хоч вони канадійці, одначе їхня вірність є тільки до того інтернаціоналу. Вони приймають його накази та беззастережно їм повинуються. Його ціль — знищення канадійської держави та всіх інших не-комуністичних урядів.**

Офіційні публікації Комінтерну такі відкриті у своїй програмі, як Гітлер був у Майн Кампф (Моя Боротьба, де подані ідеольоґія й цілі націзму). Ось „Тези й Статути" Комуністичного інтернаціоналу містять у собі таку заяву: **„Завдання пролетаріяту полягає в тому, щоб розсадити цілу машинерію буржуазії, знищити її та всі парляментарні інституції з нею, безогляду чи вони республиканські, чи конституційно-монархічні".**

А ось ясно поставлена доля приватного хлібороба (фармера): **„Земельні селяни або хлібороби є капіталістами в хліборобстві... Пролетаріят мусить завдати безпощадний нищівний удар цій клясі".**

А цей уступ кидає світло на техніку (комуністів): **Комуністична партія мусить навчитись лучити леґальну роботу з нелеґальною; одначе вся леґальна робота мусить відбуватися під фактичною контролею нелеґальної партії".**

„Тези" поручають такий плян відносно армії: **„Пролетаріят принціпово опрокидує і з найбільшою енерґією поборює всі роди військових установ буржуазної держави...** Проте він використовує ті установи на те, щоби дати робітникам військовий вишкіл для грядущих революційних боїв... Агітація за демократичним вибором всіх офіцирів рядовиками і матросами і за творення вояцьких рад (салдатський совет) може бути дуже корисною в підкопуванню основ капіталістичної влади".

10. червня 1941. року, напередодні нападу (німецького) на Совети, летючка Саскачеванської секції комуністичної партії Канади подавала: **„Кінґ, Чорчил, Колдвел, Рузвелт і Гітлер тягнуть людську расу наосліп у безодню масового вбивства... Це зокрема дає оправдання трудящій клясі та її спільникам у їхній боротьбі проти „їхнього власного" уряду, безогляду чи він канадійський, британський, німецький, ніпонський або американський.**

Пропаґанда для Війська

У вересні 1941 року, три місяці після того, як Росія стала нашим военним спільником, офіційна брошура п. Тима Бака подала в імені канадійських комуністів, що **„зміни в наших мобілізуючих гаслах не означають жадної зміни цили ні занехання зусиль у клясовій боротьбі в Канаді".**

Майже в тому самому часі розіслано поштою до канадійських вояків чотири-сторінкову летючку, звану "THE FIGHTER'S VOICE", яка накликала їх „виявнювати всі надужиття та нездібности вижчих офіцирів" і подбати, щоби всі „фашисти" офіцири були усунені.

У грудні 1941. року комуністичну брошуру "FIGHTER'S NOTEBOOK", обвинену так, що виглядала на різдвяну посилку, розсилано поштою воякам канадійської армії. Годиться звернути увагу на дефініцію в тій „Нотбук", який це рід фашистів, проти яких, як вони кажуть, вони боряться. „Питання: **Що є фашизм?** — Відповідь: **Фашизм — це жорстока влада найбільш реакційної ґрупи нашого Великого Бизнесу".**

Головне поле діяльности комуністів на цьому континенті є серед великої маси недавного іміґрантського населення з Европи. Тих, що родились в Европі, або діти з родини, в якій бодай одно з родителів є европейського уродження, є 38 міліонів у Зл. Державах і біля 2 міліони у Канаді. Декотрі палко симпатизують з комунізмом, а більшість різко протикомуністична; а дуже велика ґрупа по-середині незлодумна, одначе змішана та сприємчива для пропаґанди. Ця велика незасимільована маса населення робить Канаду та Злучені Держави багато більше податними для комунізму, як відносно однородні країни, як от Анґлія або Швеція.

Тому саме найбільшим засобом пропаґанди, вживаним комуністами, є чужомовна преса. Є принайменше десять канадійських ґазет, інспірованих комуністами і під комуністичними наказами споза Канади. Більшість їх друкується в Торонті, а це "NOVOSTI" (хорватська), "KRONIKA TYGODNIOWA" (польська), „Вестнік" (російська), "LUDOVE ZVESTI" (словацька), "LA VITTORIA" (італійська), „Ново Време" (болгарська), "KANARAI MAGYAR MUNKAS" (мадярська), "LIAUDIES BALSAS" (литовська), **„Українське Життя"** (українська) і "CANADER YIDDISCHE WOCHENBLATT". (жидівська). Всі вони політично кермовані з одного джерела, а багато їх навіть редаґують під одним дахом, хоч мають ріжні посилкові адреси. Майже кожна з них має менше як три роки існування і виявляє нову хвилю комуністичної активности, форсованої з небувалою енерґією.

(Кінець буде).

ВІД АДМ. „СВОБОДИ"

Просимо всіх відділових секретарів У. Н. Союзу подавати якнайкоротші повідомлення про відділові збори та справи, які на них будуть обговорені. Також просимо присилати повідомлення щонайменше один тиждень перед зборами, щоб можна їх зложити і помістити на час. Старайтеся подавати лиш місцевість, назву Братства чи Товариства, число відділу, дату й місце зборів. У суботнішньому числі не будемо подавати відділових оголошень про збори.

Міжнародні Закони про Полонених

В старовину метою війни бувало повне знищення противника. Ворога рідко щадили і военних бранців не було, як це трапляється ще й тепер у війнах між дикими варварськими племенами. В міру того, як варварство уступало місця цивілізації, мордовання бранців заникало. У старинному Римі оцінювали вартість полонених як робочої сили і робили їх невільниками. В середніх віках февдальні володарі брали бранців, щоб за них пізніше дістати викуп. В новіших часах полонених вважали свого роду закладниками, які мали запевнити життя і поворот власним полоненим, що попали в руки ворога. Та весь той час военні бранці не мали ніяких прав й їх положення у неволі бувало жахливе.

На протязі девятнацятого століття положення полонених вояків дещо поправилось й їм признано деякі людські права. Великим кроком вперед були правила про обходження з полоненими, які застосовували до военних бранців обидві сторони підчас американської горожанської війни. Відбулись ріжні міжнародні наради й конференції в тій справі і в 1899. році складено перший реєстр міжнародніх приписів про те, як поводитись з военними полоненими. То реєстр кілька разів поправляли, останній раз на конференції в Женеві в 1929. році. Сьогодня положення бранців є окреслене міжнародніми законами, які були приняті усіми більшими й важнішими державами.

В теперішній війні була на початку небезпека, що держави „Осі" знехтують всі існуючі приписи про полонених. Націстична ідеольоґія, яка вважає ворогом у такій самій мірі вояка на полі бою і робітника та селянина у запіллі, та яка ставить собі за мету винищення противника всіми можливими засобами, вже сама по собі давала мало надії на людяне трактовання полонених. Початкові перемоги, які дозволили державам осі поневолити сотні міліонів людей і дали їм біля 7 міліонів полонених, скріпили серед нацистів почуття самопевности й безкарности. Та в міру опору і щораз то значніших перемоґ Обєднаних Держав, наслідком яких число полонених вояків держав „Осі" зросло, зріс також і їх страх, що буде з їхніми бранцями. Тому то є вигляди, що держави „Осі" будуть щораз то точніше придержуватись постанов Женевської Конвенції.

Провірені звідомлення про судьбу полонених в тоталітарних країнах показують, що їх там трактують ріжно. В Італії з британськими бранцями обходяться менш більш по людяному, зате ставляться брутально до греків і югославян. Націсти таксамо стараються не кривдити занадто анґлійських бранців, але не мають ніякої пощади для советських полонених, для поляків і навіть для деяких французів. Найгірше обходяться з поляками. Німецький уряд заявив, що Польща більше не існує і тому польські бранці не находяться більше під охороною міжнародного права. Це, очевидно, не так, але для наці це вистарчає, щоб тримати їх у вічному страху, під загрозою нагаїв і куль.

Японія не підписала Женевської Конвенції, але після Перл Гарбор заявила, що буде придержуватись міжнародніх законів щодо полонених. Здається, що вона виконує це своє зобовязання у відношенні до американців та частини анґлійських полонених. Зате відомо, що британські бранці, захоплені у Сінґапур, а також голяндці, переживають японську неволю дуже тяжко. Також відомо, що за сім років війни з Хіною японці майже не мають хінських полонених.

Обєднані Держави обходяться з полоненими італійцями і німцями вповні по міжнароднім законам. Італійці в таборах в Індії, німці в Канаді, всілякої національности бранці у Советському Союзі, як теж інші полонені держав „Осі" в більшості живуть в обставинах, які є кращі, ніж положення цивільного населення в їх власних краях.

Згідно з постановами Женевської Конвенції, военним полоненим є кожна людина, яку воююча сторона інтернує наслідком війни. Це значить, що бранцем є однаково вояк, як і інтернована цивільна людина. Своєю поведінкою у відношенні до польських і советських цивільних інтернованих Німеччина явно нарушує цю постанову. Вона також ломить постанови Женевської Конвенції тим, що віддає полонених на працю в приватних підприємствах, де вони находяться під зарядом і командою фабрик, землевласників чи інших не-військових установ. Бранців мається боронити перед визиском, обидами товпи, та спробами вчинити їм якунебудь шкоду чи кривду.

Міжнародні закони не забороняють полоненому дати ворогови такі інформації, які він тільки захоче. Одначе ворожа сторона не сміє вимагати того від нього і він обовязаний подати тільки своє імя, військовий ступінь і порядкове число („сіріял номбер"). Його після битви не сміється наражувати на небезпеку і мається, коли тільки це можливо, відправити негайно у запілля. В таборі для полонених бранцеві має бути забезпечена религійна свобода і він має дістати можливість для фізичної і умової розваги.

Здорові бранці можуть бути вжиті для всіляких робіт, але їх не можна примушувати працювати довше ніж працюють цивільні робітники на подібній праці, ані теж не вільно вживати їх для виробу военного лаштунку. Коли їх вживається в цей спосіб у цивільній індустрії, тоді їм мається платити. Весь час, одначе, вони маювь бути під охороною і безпосереднім зарядом уряду, а не цивільного підприємця. Полонені в таборах, що не працюють, не отримують платні.

Старшин не вільно вживати для праці в цивільних підприємствах, підстаршин тільки тоді, коли вони добровільно зголосяться. Старшини в полоні мають діставати таку саму платню як рівні їм рангою старшини ворожої армії. По закінченні війни сума, виплачена старшинам, є міжнароднім довгом, який противна сторона має сплатити.

Полонені підлягають приписам военної дисципліни і можуть бути карані, коли їй не повинуються. Кари допускаються такі самі, як для вояків армії, що їх взяла в неволю.

Після захоплення в полон бранці мають право вислати до родини поштову картку з повідомленням, що з ними сталося. Вони можуть також отримувати листи й посилки, звичайно через Червоний Хрест. Відмова дозволу Червоному Хрестови привезти посилки для американських полонених в Японії є одним з видів нарушення цієї постанови.

Є цілком певні докази, що держави „Осі" нарушують багато постанов Женевської Конвенції щодо обходження з военними полоненими. Навіть в останній війні, коли Німеччина мала три міліони полонених вояків аліянтських держав, а аліянти мали два міліони німецьких і австрійських бранців, німці часто нарушували приписи Гаґської умови, що були тоді в силі. Тепер, при щораз більшій недостачі робочої сили, націстична Німеччина ломить правила Женевської Конвенції у ще більш яскравий спосіб. Та в міру зросту числа німецьких бранців в руках Обєднаних Держав, це нарушування готове зменшитись, хочби тільки наслідком страху, що Обєднані Держави відплатять німецьким бранцям рівною мірою.

Загальна Рада — ФЛІС

ГОТОВА СТАТИ БРИТІЙСЬКОЮ КОРОЛЕВОЮ. Молода британська принцизна Єлисавета, що правдоподібно засяде по своїм батьку, теперішньому королеви Юрію VI., на британськім престолі, наразі вчиться всіляких военних обовязків як кожна інша анґлійська дівчина. Бачимо її, як вчиться перевязувати рани. „Раненою" є її молодша сестра Марґарета.

Німці не Можуть Приєднати Українців до Співпраці

ЛОНДОН, (ОНА). — Німці вже здається цілком втратили надію приєднати українське населення до співпраці, бо найновіші видання німецьких ґазет принесли вістку, що німці заводять в Україні нову політику, на основі якої вони перебирають господарку в свої руки.

Україна є важна для німців з стратеґічних зглядів, а крім того вони сподівалися діставати з України великі запаси поживи. Націсти пішли на Україну з великими плянами господарського і промислового розвитку, але як нарешті заняли українські землі, то крім ненависти не застали там нічого. Все, що німцям моглоб придатися, советська армія забрала з собою або знищила. Українське населення віднеслось до наїздника з великою ненавистю і відказувалось з ним співпрацювати.

Німецький комісар в Україні, Еріх Кох, написав в ґазеті „Украінер Цайтунґ" артикул, в якім говорить, що німці покидають „українофільську" політику і перебирають цілу господарку в Україні в свої руки, бо інакше вони своїх плянів перевести в життя не можуть.

Кох пише, що якби в Україні не було німців, то там панував би хаос. Українці мусять зрозуміти, що вони ще не доросли правити державою, пише він. Німецький комісар каже, що німці потребують з України хліба, але як не возьмуть в свої руки цілої господарки в Україні, то його відти не дістануть.

З МУЗИКИ

ПАОЛЬО ҐАЛІКО — СЛАВНИЙ МУЗИКА І КОМПОЗИТОР.

Хочу згадати за людину, італійськго іміґранта, що дав 50 років своєї мистецької й композиторської праці своїй прибраній батьківщині — Америці. Це Паольо Ґаліко, відомий українському загалові ще й з співучасти в виконуванню моєї сонати на карпато-українські мотиви на концерті в Тавн Гол, в Ню Йорку. В тій самій галі дає він концерт 19. лютого.

Тому 50 років Америка не була під мистецьким оглядом тим, чим вона є тепер. Вона вигналась вперед під економічним, промисловим, чи взагалі матеріяльним оглядом. Але на культурному полі не задоволяла тих, що бажали бачити свій край на висоті. Завдяки тим людям зачався великий рух і на тому полі.

Засновуються численні фільгармонічні товариства, з любителів і професіоналістів, товариства для розвитку опери і камерної музики, що своїми покликами і продукціями музичного мистецтва переконують громадянство про потребу успішнішого культурного розвитку талановитої американської нації. Появляються талановиті американські композитори, які для кращого розвитку своєї композиторської техніки ідуть на студії в Европу, щоб повернувши працювати на користь Америки. Знову музичні школи попри місцевих серіозних музиків анґажують ще й визначних европейців. Ось так в 1892 році Національна Консерваторія в Ню Йорку анґажує на свого директора чеського композитора Антона Дворжака. А в цьому самому році директор старшої (від попередної) музичної школи т. зв. Н. Й. Колеґія Музики, Александер Лямберт, концертовий піяніст, учень Епштайна, Брукпера і Ліста, спроваджує з Европи молодого піяніста. Був ним Паольо Ґаліко, італієць, уроджений в Триєсті, що покінчив віденську консерваторію, будучи нагородженим двома золотими медалями. Там він студіював фортепіянову гру зі славним Юлієм Епштайном, а композицію з Робертом Фуксом і два роки з Антоном Брукнером, одним з найбільших симфонічних композиторів — усіх часів.

Приїхавши в Америку, Ґаліко вже мав за собою чотири роки успішного концертування по ріжних краях Европи. Знову свою багату американську концертову карієру починає власним першим концертом в Ню Йорку в 1892 році.

Щоби мати більше свободи рухів Ґаліко покидає в 1896 році Н. Й. Колеґію Музики. Вже тоді здобув собі признання як успішний фортепіяновий педаґоґ. Що року відбуваються концерти його учнів зі супроводом орхестри в Карнеґі Гол.

Як досвідчений учитель він видає тритомову, систематично уложену збірку етюдів ріжних композиторів, а далі опрацьовання інструктивних творів фортепіянової літератури та педаґоґічну працю про нову методу синхронізованого опрацьовання скаль.

Вершком успіху Ґаліка, як фортепіянового педаґоґа являється після першої світової війни його десятьлітня діяльність на побережу Тихого океану. В літі — кожного з тих літ — він провадив рівночасно в трох містах — Сан Франціско, Лос Анджелес і Голивуд — кляси мистецтва фортепіянової гри і викладав в місцевих університетах.

Педаґоґічну діяльність умів погодити Ґаліко з концертовою. За весь час своєї концертової карієри він виступає, попри численні власні концерти, з оркестровим супроводом під диріґентурою таких славних диріґентів як Волтер Дамрош, Осип Ґабрилович, Антон Зайдль та Ґустав Малер.

Ґаліко є теж визначний американський композитор. За свою ораторію "Apokalypse" (откровеніє) для солістів, хору і оркестри він одержав пять тисяч долярів нагороди на конкурсі Національної Федерації Музичних Клюбів.

Цілий час свого побуту в своїй прибраній батьківщині Ґаліко був у самому центрі всіх музичних подій, там де творилася музична культура Америки. Він член-основник і урядник товариства музиків „Богиміянс".

Ґаліко жива, дуже сердечна, отверта і товариська людина, з молодечим гумором, яка в часах „модерної цивілізації" дозволяє собі називати „модерне" правдивим іменем. Це жрець високого мистецтва, якого ідеалом є правда і щирість виразу, як в мистецтві, так і в життю.

Ґаліко, хоч як є толерантною і мягкою людиною, до музичної творчости ставить незвичайно високі вимоги. Каже, що „ніщо не є добрим, що не є найліпшим". І відносить це не лиш до своїх близьких, але головно до себе самого.

Особливо є великою моральною піддержкою бачити, як солідно він працює над своїми композиціями.

Будучи довголітним його учнем і маючи честь виконувати свою Сонату на карпато-українські мотиви при співучасти Ґаліка як піяніста, автор тех стрічок подивляв хоч би його фізичну витревалість в праці для осягнення артистичного ідеалу ансамблю. Тоді, коли другій людині, з утоми, як здається, порвалися усі струни фізичного організму, Ґаліко, при своїх поважних літах ще свіжий і спосібний годинами продовжувати виснажуючу працю.

Концерт Паоля Ґаліка в Тавн Гол, це подія в музичному житті Америки. Це пятьдесятьліття його першого концерту в Ню Йорку, присвячене виключно трьом ясним зорям, які освічували шлях його музичного життя на протязі довгого часу. Це творам Баха, Бетовена і Шопена. Соната Бетовена ч. твору 53. є головним твором програми, так само як пятьдесять літ тому.

Роман Придаткевич.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Проф. Микола Чубатий.

Духове Життя Українського Народу по Першій Світовій Війні

(Картини нової історії українського народу).

22)

11. Українська Наука.

(Продовження).

Східне католицтво це природна західна струя в культурі України, що причинилася дуже успішно до духового усамостійнення від московського народу, чого православія так успішно не в силі перевести. Тому перед ним каже ця група майбутнє в Україні. Дехто з неї, наприклад Юрій Липа, уроженець Східної України, видить прямо історичне призначення, свого роду месіянізм України нести того роду християнську цивілізацію у полудневo-східній Европі.

Замітне дуже, що погляди нової історичної української школи европеїстів найшли теж живий відгомін в українській модерній літературі. Маніфест літературної групи, очолюваної М. Хвильовим та переслідуваної московськими большевиками, виразно голосив: **фронтом до Европи, плечима до евразійської Москви.** За таке літературне „Вірую" наложив талановий М. Хвильовий, бувший большевик і робітничий писатель, головою. Такі ідейні заложення слідні у Д. Віконської, Н. Королевої, та інших.

До цього нині доволі поширеного історичного світогляду тільки частинно склонюється також найспосібніший учeник М. Грушевського, І. Крипякевич, історик козацької держави. Він засадничо різниться зі своїм майстром на державно-творчі спосібности українського демосу; в тім він близький В. Липинському та О. Терлецькому. Зближений до нього теж М. Кордуба професор варшавського університету.

Оригінальних поглядів М. Грушевського держиться невеличкий гурт його учнів І. Джиджора, Р. Герасимчук знавець доби Виговського та український геральдик Б. Барвінський. Близький йому В. Біднов та тільки під культурно-національним Дмитро Дорошенко, оба неученики М. Грушевськгоо.

Історичне значіння М. Грушевського саме в тім, що він оживив історичні студії серед молодої ґенерації та мимовільно дав почин до повстання так ріжних історичних шкіл.

Всежтаки для усіх них незрушимим фундаментом лишилася його глибоко передумана схема історії трьох східно-словянських народів. Немає нині українського історика, що її не приймав би. На її заложеннях працюють нині всі історики спеціяльних галузей україно-знавства як історії літератури, плястичного мистецтва, музики, права, економії України, тощо.

Студії над **історією господарства України** вів успішно до свого увязнення одеський проф. акад. М. Слабченко автор 5-томової Історії Господарства України від XVII. століття, дальше Олександер Грушевський та інші.

Відродження української держави причинилося до створення нової окремої української історичної науки — **історії українського права.** З хвилею повстання українських університетів зайшла реальна потреба викладати той предмет на правничих виділах.

Перший став читати лекції того предмету проф. М. Клименко на київськім державнім університеті, автор основної праці про українські цехи; (тепер на засланні). Друга по ній була утворена катедра історії українського права на тайнім Українськім Університеті у Львові; викладав проф. М. Чубатий, який підготовлявся у проф. О. Бальцера до габілітації до цього предмету в останніх роках істнування Австрії. Його виклади списані слухачами та видані 1921 р. стали мабуть першим підручником тої науки. На Українськім Вільнім Університеті в Празі розвинув рухливу наукову діяльність в тій науці та написав кілька праць з обсягу історії українського права проф. Р. Лащенко.

Одначе основні студії над цею новою історичною наукою розгорнулися доперва в Українській Академії Наук в рамах окремої Комісії для студій Українського Права під проводом акад. М. Василенка (тепер на засланню). Спід його редакції став виходити один том Праць Комісії Історії Українського Права за другим, а кожна праця, переважно його молодих співробітників, мала суто наукову вартість. Найбільше талановитим його співробітником та світло заповідаючимся вченим був Е. Окиншевич. Хоч молодий віком, дав кілька високо вартісних праць з обсягу устрою та права козацької держави. На жаль при „ліквідації" акад. М. Грушевського в київській академії 1930 р. узнали його теж прихильником „буржуазно-національних" історичних поглядів М. Грушевського, приневолили його „публично каятися", що він і зробив. Одначе видно морально зломаний, замовк, бо по його „покаяннім письмі" не стрічався більше з його працями у радянських виданнях. Цінну працю про народні так звані конні суди в Україні дав ур. Черкавський.

До праці на полі тої нової української науки приєдналися на старість теж деякі професори історії російського українського походження переходячи на історичну схему М. Грушевського, як Ол. Малиновський, Демченко; на тім шляху був і один з найкращих професорів історії російського права Владимірський-Буданов, одначе помер 1918 року. На полі дослідів **новочасного права** мали ми в повоєннім періоді знаменитого правника акад. Станислава Дністрянського, що вважався серед німецьких юристів за першорядну европейську наукову силу та сенатора Сергія Шелухина, професора Вільного Українського Унівeрнитету в Празі, теж знаменитого правника російської школи, дослідника „Руської Правди".

Українська **соціольоґія** мала перед світовою війною дві сили европейської міри, а це Ол. Кистяківського та Зібера; нині поважним соціольоґом є В. Старосольський, б. проф. університету в Празі (тепер на засланні в Туркестані).

Добре репрезентована є нині українська **археольоґія;** на першому місці слід поставити вельми солідного вченого та бистрого дослідника Вадима Щербаківського, проф. укр. університету в Празі, дальше д-ра Ярослава Пастернака проф. Богословської Академії у Львові, і директора Історичного Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові. Кромі тих маємо кілька молодших зовсім многонадійних сил на службі тої науки.

Математичну науку гідно репрезентує нині трьох українців: акад. Кравчук та акад. Граве на Придніпрянщині, д-р Володимир Левицький б. президент Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові та довголітній директор математично-природничої секції. Всі вони три математики світової слави та члени многих заграничних наукових установ.

Найбільшим українським **ґеографом** є проф. Степан Рудницький, найкращий учень Пенка, професора берлінського університету, вчений світового імени. Ст. Рудницький був доцентом львівського державного університету, в часі українізації на Східній Україні став директором Картографічного Інституту України в Харкові. Від 1930 року коротає він своє життя на засланні десь над Ледовим морем. В українській науці ґеоґрафії большевиками живцем похороненого Ст. Рудницького гідно заступив В. Кубійович, проф. краківського університету, автор досконалого атлясу України та учень Рудницького професор М. Дольницький з українського університету в Празі.

Учнем Рудницького є теж український ґеольоґ д-р Юрій Полянський, тепер у Львові, один з найкращих знавців в середущій Европі так званої ледникової доби в ґеольоґії нашої землі. Світової слави **ґеольоґом** є акад. Володимир Вернадський, батько Юрія, професорі історії з Єйл-університету, перший президент Української Академії Наук; з молодших В. Крокос співробітник київської академії та проф. київського університету.

В обсягу **природничих наук** знані як дуже поважні вчені є акад. П. Тутківський, Шарлємень, Воблий та Заболотний; останній був третим президентом київської академії.

Наука української **антропольоґії,** яка мала до війни такого вченого світової слави як Хведора Вовка нині репрезентована старшим антропольоґом проф. Ів. Раковським, останнім президентом Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові до війни та молодшим д-р Ростиславом Єндиком.

Хемію репрезентує акад. Іван Горбачевський, проф. держав. університету в Празі, та Юрій Кистяківський, професор Гарвард-університету; оба великої міри вчені. Науку фізики гідно заступають два молоді дослідники д-р Андрій Ластовецький, доцент держ. університету у Львові, та д-р Ев. Вертипорох, доцент університету в Варшаві.

Технічні науки не мають багато репрезентантів серед українців, всеж таки два поважні спеціялісти, проф. Степан Тимошенко зі Стенфорд-університету в Каліфорнії, член Американської Академії Наук, визначний спеціяліст в науці витревалости матеріялів, один з нечисленних в Америці. Другий це проф. Фещенко-Чопівський, проф. гірничого виділу краківського університету, тепер політехніки у Львові.

Тим способом дали ми коротесенький начерк українського наукового життя стараючися дати образ цеї творчости українського духа у всеукраїнському аспекті. Слід признати, що українська наука найскорше приняла всеукраїнські рейки та у своїй всеукраїнськости є солідарна і консеквентна, більше ніж яка друга ділянка українського духового життя.

(Дальше буде).

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Річні збори Тов. Укр. Клюбу Поступового, відділ 70.

Дня 10. січня ц. р. в У. Н. Домі при Фліт вул. відбулись річні збори. Збори відкрив предс. Михайло Снадик, а до перепровадження зборів вибрано Степана Костіва. Секретарював Дмитро Пилевич. По звіті урядників, збори ухвалили одноголосно вотум довіря уступаючому урядови і вибрано його вцілости на цей рік. Місячні збори будуть відбуватись як раньше: у вівторок по кожнім десятім, в годині 7.30 вечером, у тій самій галі.

Відділ в минулім році закупив бонд на $1,000, а цього року ухвалено щоб знов закупити на $500. Крім цього і члени відділу постійно купують бонди і відділ дістав цертифікат признання від департаменту фінансів. Він теж складав жертви на ріжні американські гуманітарні цілі.

30. грудня 1942 р. помер наш довголітній член Григорій Розмаїтий. — Просимо членів, котрі залягають з вкладками, щоби точно платили їх щомісяця найдальше до 25-го, оскільки вони працюють і не можуть приходити на збори, то хай стараються післати когось з родини, або через когось із членів передати. Позамісцеві члени хай не забувають, а хай посилають свою вкладку щомісяця на адресу секретаря, не ждучи, аж секретар напише упімнення. Товариство не може вічно платити за довгуючих членів вкладок, тимбільше, що тепер, наші члени майже самі старші, і починають більше хорувати, ніж це було давніше, і що місяця приходиться нам виплачувати більший бенефіт, бо за 1942 рік ми виплатили $678 хорим членам.

Вкоротці кожний член одержить подвійну почтову картку, хай на тій другій картці у відповідь подасть: на яку суму до нині закупив бондів разом для себе і для своєї родини, не робить ріжниці де і коли їх закупив, а тільки хай подасть загально на яку суму закупив і хай якнайскорше відішле на адресу секретаря, бо до кінця лютого секретар має подати до У. Н. Союзу: на яку суму наш відділ закупив бондів і стемпсів.

Просимо також наших членів, котрі у першій мірі, ще до нині не вписали своїх жінок і дітей до нашої орґанізації, щоби це зробили якнайскорше, а також, щоб старались поміж своїми приятелями й знайомими придбати хоч одного нового члена у році, а за це дістануть надгороду, бо У. Н. Союз має ріжні кляси обезпечення як для старших, так і для дітей, і не дороще як у чужих. А тим причинитесь до зросту нашої рідної орґанізації і нашого відділу.

Також хочемо пригадати, що багато наших членів легковажать собі плачення вкладок і забувають, що секретар відділовий не обовязаний ходити по хатах збирати вкладки. — Сповніть тільки свій обовязок, а тоді й наше товариство зможе скорше й успішніше сповнити свої зобовязання супроти нашої прибраної батьківщини Америки, супроти У. Н. Союзу й супроти своїх членів.

За уряд Тов. Укр. Клюбу Поступового, від. 70:
М. Снадик, предсідник,
М. Самоїл касієр,
В. Кушнір, секретар,
53 Greene St., Jersey City, N. J.

КЛАРК ҐЕЙБЛ — ПЕРШИЙ ЛЮТЕНАНТ. — Перший з ряду, що його бачимо на образку, це всім добре відомий фільмовий актор Кларк Ґейбл, що тепер скінчив летунську школу як перший лютенант. Бачимо, як жде разом з товаришами, щоб отримати срібні крила і стати кваліфікованим летуном-гарматчиком.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. — Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє своїх членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 24. січня, в Українській Гали, в годині 3. пополудні. На дневнім порядку буде справоздання уряду з цілого року, справоздання контр. комісії. Контр. комісія має явитися в секретря в суботу, 23. січня, в годині 8. ссечір, 331 Секонд Стр. На річних зборах мають явитися всі члени і членкиці. Буде вибір нового уряду на рік 1943. Члени, котрих імен секретар ще не має між тими, що купили бонди, нехай принесуть на збори за яку суму купили бондів. З нагоди 20-літньої річниці нашого відділу маємо всі вписати свої діти в ряди У. Н. Союзу. — Михайло Скурняк, предс.; М. Думанський, кас.; Павло Стадник, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 24. січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів і членкиць конечно прийти, бо ще маємо багато справ з річних зборів полагодити. Усі урядники на 1943 рік мають приняти присягу. Контр. комісія дасть справоздання за 1942 рік. Уряд на 1943 рік є вибраний такий: В. Любас, предс.; М. Шаран, заст.; Ів. Черґавий, рек. секр.; Г. Дацьків, фін. секр.; М. Попіль, кас.; контр. фінансів: Й. Коцовський, Ів. Лабойко, Н. Пашко; доглядачі хорих членів: Ів. Бибей, Ст. Солтис; полісмен М. Подоляк; до прапора Т. Джуґан. Ще раз просимо всіх членів принести на зборисвис, за яку суму хто купив бондів. Суспендованиі членів просимо прийти і заплатити свою залеглість, а будете приняті наново. Члени, що довгують до каси більше як $25, будуть мусіли платити 4%, згідно з ухвалою зборів. — В. Любас, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр., 1018 N. Trumbull Ave.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, повідомляє своїх членів, що на річних зборах 8. січня вибрано такий уряд на 1943 рік: Ю. Бойко, предс.; П. Задорецький, заст.; А. Бирич, фін. секр.; В. Салій, заст.; М. Пахолок, кас.; Й. Кобрин, рек. секр.; контрольори: В. Савран, М. Росоловський; тростіси: І. Кушнір, М. Росоловський, М. Данько. Збори відбуваються в другу пятницю в місяці, в У. Н. Домі, 35 В. 19. вул. Просимо членів приходити на збори кожного місяця і платити свої вкладки. — Й. Кобрин, рек. секр.

КІРКЛЕНД ЛЕЙК, ОНТ. — Отсим подаємо до відома, що загальні річні збори Тов. ім. Біласа й Данилишина, від. 446, відбулися в неділю, 10. січня, в год. 3. попол., в Домівці У. Н. Обєднання. До заряду на наступний рік ввійшли наступні: П. Товтрівський, гол.; Д. Фенюк, секр.; М. Мисевич, скарб.; контрольори: пані Ю. О. Грицишин, М. Завалій і І. Гриців. Хто бажав би вписатись в члени нашого відділу У. Н. Союзу, то просимо зголоситись до членів заряду. — П. Товтрівський, предс.; Д. Фенюк, секр.

ТАРЗАН, ч. 701. Надія і розчарування.

Скликавши ціле товариство старушка Ейкерс приказала жінкам скинути зо себе їхні суконки. З них вона хотіла зробити волок на риби.

Всі жінки послухали старушки, лише Даріна запротестувала. Але старушка не жартувала: „Це не пора на дурну впертість", заговорила вона.

І одним махом вона здерла з Даріни суконку. Тепер під наглядом старушки жінки зачали сшивати волок на риби. Нова надія почала вступати в них.

Але та надія скоро обернулась у розчарування. Бо цей „волок" показався не кращим ніж вудки, що їх спорядив Тарзан. Ним важко було зловити рибу.